

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินมาตรฐานสินค้าเกษตร
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค (มกษ. 9063-2565) ขอบข่าย : ฟาร์มไก่วง

ชื่อฟาร์ม.....

ชนิดการตรวจประเมิน รับรองใหม่ ต่ออายุ ตรวจสอบติดตาม ตรวจสอบกรณีพิเศษ.....

วันที่ตรวจประเมิน

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....
 4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....
 4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....
 4..... 5.....

ขอบข่าย : ฟาร์มไก่วง หมายถึง สถานที่ประกอบการที่เลี้ยง ดูแล หรือเพาะพันธุ์ไก่วง เพื่อใช้ในการบริโภค

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1. องค์ประกอบฟาร์ม					
1.1 สถานที่ตั้ง					
1.1.1 ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ทำให้เกิดโอกาสเสี่ยงจากการปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรวมขยะ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์ รวมทั้งสวัสดิภาพสัตว์ หรือมีมาตรการป้องกันที่เพียงพอและเหมาะสม	MINOR				
1.1.2 มีมาตรการป้องกันที่เพียงพอและเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดเหตุที่เป็นอันตรายหรือส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เช่น มลภาวะจากกลิ่นที่เกิดจากการเลี้ยง	MAJOR				
1.1.3 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมที่สามารถขนส่งไก่วงมีชีวิต อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ได้สะดวก	MINOR				
1.2 ฟังและลักษณะฟาร์ม					
1.2.1 มีพื้นที่เพียงพอและเหมาะสมในการเลี้ยงและดูแล จำนวนไก่วงไม่หนาแน่นจนก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพ สวัสดิภาพสัตว์ และสิ่งแวดล้อม	MAJOR				
1.2.2 มีการวางผังฟาร์มที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างถูกสุขลักษณะ และแยกพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสัดส่วน เช่น - จัดแบ่งพื้นที่อาคารสำนักงานและที่พักอาศัยเป็นสัดส่วนแยกจากพื้นที่เลี้ยงสัตว์ - พื้นที่เลี้ยงสัตว์ - พื้นที่หรือบริเวณที่เก็บอาหารสัตว์ - พื้นที่เก็บอุปกรณ์ อุปกรณ์สำรองและสารเคมี - พื้นที่ทำลายซากหรือมาตรการจัดการซากที่เหมาะสม	MAJOR				
1.2.3 (1) มีมาตรการในการป้องกันสัตว์อื่นนอกเหนือจากสัตว์ที่เลี้ยงเข้าพื้นที่เลี้ยงสัตว์ เช่น สุนัข แมว	MAJOR				
1.2.3 (2) มีการกำหนดช่องทางเข้า - ออกที่สามารถควบคุมการเข้า - ออกของบุคคล ยานพาหนะในพื้นที่เลี้ยงสัตว์ได้	MAJOR				
1.3 โรงเรือน					
1.3.1 มีโครงสร้างโรงเรือนที่แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีกระเบื้องอากาศที่ดี ง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา	MINOR				
1.3.2 มีพื้นที่ขนาดเพียงพอในการเลี้ยงไก่วง และมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนเหมาะสมกับสายพันธุ์ เพศ ขนาด และอายุของสัตว์	MAJOR				
1) ความหนาแน่นของการเลี้ยงในโรงเรือนไม่เกิน 25 กิโลกรัมต่อตารางเมตร	MAJOR				
2) พื้นโรงเรือนมีความเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อตีนไก่วง	MAJOR				

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1.3.3 กรณีเลี้ยงไก่วงแบบปล่อย ควรมีพื้นที่เลี้ยงปล่อยภายนอกโรงเรือนอย่างเพียงพอให้สัตว์มีความเป็นอยู่และแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ					
1) ความหนาแน่นในพื้นที่เลี้ยงปล่อยเป็นไปตามคำแนะนำของสายพันธุ์หรือ ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร/ตัว	MAJOR				
2) มีพื้นที่เลี้ยงปล่อยภายนอกโรงเรือน เพื่อให้สัตว์ปีกมีโอกาสสัมผัสแสงแดดโดยตรง	MAJOR				
3) สัตว์ปีกสามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติในพื้นที่เลี้ยงปล่อยได้	MAJOR				
4) พื้นที่เลี้ยงปล่อยเชื่อมกับโรงเรือน มีรั้วรอบที่ไม่ทำอันตรายต่อสัตว์ปีกและสามารถป้องกันการเข้ามาของสัตว์ที่เป็นศัตรู	MAJOR				
5) พื้นที่เลี้ยงปล่อยมีหญ้า หรือพืชที่เป็นอาหาร	MINOR				
6) พื้นที่เลี้ยงปล่อยมีการระบายน้ำที่ดี ไม่เป็นหลุมหรือแอ่ง	MINOR				
7) พื้นที่เลี้ยงปล่อยมีต้นไม้หรือร่มเงา	MINOR				
2.การจัดการฟาร์ม					
2.1 มีคู่มือการจัดการฟาร์มที่แสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญภายในฟาร์ม ได้แก่ 1) การเลี้ยง ดูแล และการจัดการฟาร์ม 2) การจัดการอาหารและน้ำ 3) การทำความสะอาดและบำรุงรักษาอุปกรณ์ โรงเรือน 4) การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ เช่น การทำวัคซีน การถ่ายพยาธิ การรักษาโรค การจัดการสัตว์ป่วย สัตว์ตาย 5) การจับและการจัดการตัวสัตว์และผลผลิต 6) การจัดการสิ่งแวดล้อม การสุขาภิบาล รวมทั้งการจัดการซากและสิ่งปฏิกูล	MINOR				
2.2 การจัดการอาหารและน้ำ					
2.2.1 ใช้อาหารสัตว์ ทั้งอาหารชั้นและ/หรืออาหารหยาบ ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่วง กรณีที่ใช้อาหารสำเร็จรูปต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558	MAJOR				
2.2.2 มีการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ทางกายภาพเบื้องต้น ว่าไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์ เช่น ยังไม่หมดอายุ ปราศจากเชื้อรา ไม่เน่าเสีย เมื่อสังเกตด้วยตา	MAJOR				
2.2.3 เก็บอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ในสถานที่สะอาด แห้ง ระบายอากาศดี สามารถป้องกันความชื้น เชื้อรา สัตว์พาหะนำเชื้อต่างๆได้ และไม่จัดวางอาหารชั้นสัมผัสกับพื้นและผนังโดยตรง	MAJOR				
2.2.4 แยกบริเวณเก็บอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้เป็นสัดส่วน ออกจากบริเวณเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์และสารเคมี	MAJOR				
2.2.5 น้ำที่ใช้เลี้ยงสัตว์ต้องสะอาด และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์	MAJOR				
2.2.6 มีวิธีการจัดการอาหารและน้ำที่เหมาะสมกับอายุ ขนาด และจำนวนสัตว์ และจัดวางอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำในตำแหน่งที่สัตว์ทุกตัวสามารถเข้ากินอาหารและน้ำได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง	MAJOR				
2.2.7 มีอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำที่สะอาด	MAJOR				
2.3 การจัดการโรงเรือน อุปกรณ์ และการบำรุงรักษา					
2.3.1 ทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ให้ถูกสุขลักษณะ และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสัตว์และบุคลากร	MINOR				
2.3.2 กรณีการเลี้ยงไก่วงแบบเป็นรุ่น (เข้าหมด ออกหมด) ให้ทำความสะอาด ข้างเข้าโรงเรือนและอุปกรณ์ภายในหลังจากเคลื่อนย้ายสัตว์ออกจากโรงเรือน และปิดพักโรงเรือนไว้ก่อนนำไก่วงรุ่นใหม่เข้าเลี้ยงตามระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด	MAJOR				

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
2.3.3 กรณีมีการใช้ผลิตภัณฑ์สารเคมี ยาฆ่าเชื้อ หรือวัตถุอันตรายด้านการปศุสัตว์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรใช้ตามคำแนะนำวิธีใช้บนฉลากหรือตามคำแนะนำของสัตวแพทย์	MAJOR				
3. บุคลากร					
3.1 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอ จัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงจำนวนสัตว์ที่เลี้ยง	MINOR				
3.2 บุคลากรได้รับการฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ในขณะปฏิบัติงาน (on the job training) เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมในการเลี้ยงและดูแลไก่วง	MINOR				
3.3 มีสัตวแพทย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพสัตว์ การใช้ยา วัคซีน และด้านสวัสดิภาพสัตว์	MINOR				
3.4 (1) บุคลากรมีสุขภาพแข็งแรงมีสุขภาพดีและได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยใช้แบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ที่ได้รับรองจากมติดคณะกรรมการแพทยสภา	MAJOR				
3.4 (2) กรณีที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อทางเดินอาหารและทางเดินหายใจ ควรงดเว้นการปฏิบัติงาน	MINOR				
4. สุขภาพสัตว์					
4.1 การป้องกันและควบคุมโรค					
4.1.1 มีการตรวจติดตามสุขภาพสัตว์เป็นประจำทุกวัน	MAJOR				
4.1.2 มีมาตรการป้องกันและควบคุมเชื้อก่อโรคที่อาจติดมากับยานพาหนะ อุปกรณ์และบุคคลก่อนเข้า - ออกฟาร์ม รวมถึงมีการจัดบันทึกการผ่านเข้า - ออกฟาร์มที่สามารถตรวจสอบได้	MAJOR				
4.1.3 มีโปรแกรมการสร้างภูมิคุ้มกันโรค โดยอยู่ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ที่ปรึกษา เช่น การให้วัคซีน การกำจัดปรสิตภายในและภายนอก และมีระยะเวลาในการหยุดยาก่อนจำหน่าย เพื่อลดอันตรายจากยาสัตว์ตกค้าง	MINOR				
4.1.4 กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์	MAJOR				
4.2 การบำบัดโรคสัตว์					
4.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และตามข้อกำหนดใน มกษ. 9032 เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์	MAJOR				
5. สวัสดิภาพสัตว์					
5.1 มีการเลี้ยงและดูแลไก่วงมีความเป็นอยู่ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - เป็นอิสระจากความหวาดและกระหายน้ำ - เป็นอิสระจากความไม่สบายตัว มีความเป็นอยู่ที่ดี - เป็นอิสระจากความเจ็บปวด อาการบาดเจ็บ และโรค - สามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติได้ - เป็นอิสระจากความหวาดกลัวและความทุกข์ทรมาน 	MINOR				
6. การจับและการจัดการตัวสัตว์และผลิตผล					
6.1 ใช้วิธีการจับและจัดการตัวไก่วงที่ทำโดยบุคลากรที่มีทักษะอย่างนุ่มนวล หลีกเลี่ยงการทำให้อึดใจเกิดความเครียด ตื่นกลัว และได้รับบาดเจ็บ สอดคล้องกับหลักสวัสดิภาพสัตว์	MINOR				
6.2 กรณีมีการฟักไข่สำหรับทำพันธุ์ในฟาร์ม มีการจัดการกับไข่ฟักและลูกไก่วงอย่างเหมาะสม ระวังไข่ตู้ฟัก กลองกก หรือเล้าอนุบาลลูกไก่สะอาด ถูกสุขลักษณะ สามารถป้องกันการปนเปื้อนและสอดคล้องกับหลักสวัสดิภาพสัตว์	MINOR				
6.3 อุปกรณ์สำหรับเคลื่อนย้าย เช่น กรง กล่อง/ลังพลาสติก ที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายไก่วง ควรสะอาด และถูกสุขลักษณะ มีความแข็งแรงทนทาน ปลอดภัยต่อการขนส่งสัตว์และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสารเคมีหรือเชื้อก่อโรค	MINOR				

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
6.4 กรณีที่มีการเก็บรวบรวมใ้ก่อนเคลื่อนย้ายออกนอกฟาร์ม ควรมีบริเวณหรือสถานที่ที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ	MINOR				
7. สิ่งแวดล้อม					
7.1 การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และซากสัตว์					
7.1 (1) กำจัดหรือจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ของเสีย ด้วยวิธีที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ	MAJOR				
7.1 (2) มีการกำจัดและทำลายซากสัตว์อย่างเหมาะสม ถูกสุขลักษณะ และป้องกันการแพร่กระจายของโรค - การฝัง อยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึง ห่างจากแหล่งน้ำ ให้ส่วนบนสุดของซากอยู่ใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และใช้สารเคมีที่สามารถทำลายเชื้อจุลินทรีย์หรือเชื้อโรคต่างๆ ให้แห้ง รวด หรือโรยที่ซากรวมถึงปากหลุมฝังซาก - การเผา ให้เผาในที่ที่เหมาะสมและเผาซากจนหมด	MAJOR				
7.1 (3) มีการจัดการเพื่อไม่ให้เกิดมลภาวะจากกลิ่นที่เกิดจากการเลี้ยง	MINOR				
7.2 กรณีที่ปล่อยน้ำทิ้งออกนอกฟาร์มต้องมีการบำบัดน้ำก่อนปล่อยออกสู่ท่อระบายน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะภายนอก	MAJOR				
8. การบันทึกข้อมูล					
8.1 มีการบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการฟาร์ม ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์ การป้องกันและควบคุมโรค คุณภาพและความปลอดภัยของผลิตผล ดังนี้					
1) ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสัตว์ เช่น ชนิด พันธุ์ แหล่งที่มา หมายเลข อายุ เพศ ประวัติการผสมพันธุ์ การได้รับวัคซีน และการบำบัดรักษา	MINOR				
2) การจัดการอาหารและน้ำ เช่น แหล่งที่มาของอาหารและน้ำ การให้อาหารและน้ำ	MINOR				
3) บันทึกการเข้า - ออกของบุคคลและยานพาหนะ	MINOR				
4) การใช้วัคซีนและยา เช่น ใบสั่งยา ใบมอบหมายการใช้ยา ระยะเวลาหยุดการใช้ยา	MAJOR				
5) การใช้สารเคมี ยาฆ่าเชื้อ หรือวัตถุอันตราย	MAJOR				
6) การจับและการจัดการตัวสัตว์และผลิตผล	MINOR				
7) ข้อมูลบุคลากร เช่น ประวัติบุคลากร ประวัติการฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ หน้าที่ความรับผิดชอบ	MINOR				
8) ผลการตรวจสุขภาพประจำปี	MAJOR				
8.2 ให้เก็บรักษาบันทึกข้อมูลเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี	MINOR				

หมายเหตุ:

ข้อบกพร่องรุนแรง (Major Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมิน

ฟาร์ม และส่งผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

ข้อบกพร่องไม่รุนแรง (Minor Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมิน

ฟาร์มบางส่วน และไม่มีผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

ข้อสังเกต (Recommendation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยไว้หรือละเลยอาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้